

Vrijwilligerswerk

Beste luisteraars,

Afgelopen woensdag lazen we in het Brabants Dagblad over het teruglopend vrijwilligerswerk in Brabant. Wim van der Donk, de Brabantse Commissaris van de Koningin kwam tot de conclusie dat dit kan leiden tot een sociale crisis. Daarom wil ik vandaag wat dieper ingaan op het werk dat zo velen verrichten naast onze dagtaak en de taken thuis: **het vrijwilligerswerk**.

Bovendien, Europa heeft 2011 uitgeroepen tot het Europees Jaar van de Vrijwilliger. Daarom zal ik ook wat zeggen over hoe het er in de andere landen voor staat. Want doen we het per saldo wel zo slecht, zo vraag ik mij af.

Enkele cijfers over Brabant:

1.
het aantal Brabanders dat vrijwilligerswerk doet ligt op 31 %. Een op de drie neemt een taak op, b.v. in het verenigingsleven, in de buurt of in de sport. En wat te denken over de voorbereiding van het aanstaande Carnaval; de bouw van de wagens en de voorbereiding van de vele activiteiten liggen in handen van enthousiaste vrijwilligers;
2.
een op de tien Brabanders heeft een functie als bestuurslid of is als vrijwilliger actief in een wat we noemen maatschappelijke organisatie zoals de parochie, vakbond of belangenvereniging. Dit aantal neemt langzaam af; mensen willen wel actief zijn maar weinigen voelen er voor zich langdurig vast te leggen voor een bestuurlijke taak;
3.
het lidmaatschap van een vereniging neemt daarentegen niet af: in 2004 was 68% lid van een club, in 2009 was dit gestegen tot 72%. De Brabander wil er dus wel bijhoren, zonder dat dit meteen leidt tot grote taken en veel verplichtingen;
4.
de samenhang in de buurt neemt ook niet af; Dit blijkt uit onderzoek van de provincie met de Universiteit van Tilburg, in het zgn. Telosrapport dat eerder deze maand verscheen. Mijn conclusie is dat het vrijwilligerswerk nog steeds een belangrijke kurk is , waarop veel van het leven en welzijn in onze dorpen en steden drijft.

Ik heb U enkele cijfers uit de provincie genoemd. Voor Nederland als geheel is berekend dat er zo'n 5,5 miljoen mensen als vrijwilliger actief zijn. De Nederlandse Bank meldt dat het zou gaan om 560.000 voltijds banen, als al dit werk in loonverband zou worden uitgevoerd. De Bank gaf aan, dat het een economische waarde vertegenwoordigt die ligt boven de vijf miljard Euro. Scholen kunnen niet zonder de voorleesmoeders, overblijfmoeders en klaar-overs, de sportverenigingen kunnen niet zonder de jeugdleiders. De contributies zouden tot ongekende hoogte stijgen, zonder de inzet van de vrijwilligers. Voor de zorgsector is berekend dat daar de **mantelzorgers** onmisbaar zijn. Daarbij komt nog dat de mantelzorger vaak weinig keuze heeft: mantelzorg overkomt je, zo hoor je vaak. De aanvullende zorg voor je familielid of kind móet wel gebeuren, de professionele zorg komt handen te kort. In Nederland zijn maar liefst 3,5 miljoen mantelzorgers actief, zonder hun inzet zouden de kosten voor de zorg met vier tot zeven miljard Euro stijgen, aldus de Nederlandse Bank.

Dan iets over Europa: het gemiddelde in Europa ligt lager dan in Nederland. Bij ons gaat het om één op de drie, die de vrijwilligerspet op heeft, Europa-breed één op de vijf. Nederland hoort met Oostenrijk, Slovenië en Engeland tot de kopgroep. Achter het peloton komen Bulgarije, Italië, Griekenland en Letland. Als je goed kijkt blijkt dat er in Europa meer mannen dan vrouwen vrijwilliger zijn: dit kort door sterke vertegenwoordiging in de sportsector, het gaat om 34%. Nog wat indrukken: 22% is actief in scholen, muziek en cultuur; 17% in goede doelen en het welzijnswerk, waaronder een fors deel in de de ouderenorganisaties. 16% in en rond de kerkelijke verbanden en 13% in de belangenorganisaties zoals de vakbonden.

Vrijwilligerswerk

Het is goed dat we eens stil staan bij het vrijwilligerswerk. Els Berman, voorzitter van de Nederlandse Organisatie Vrijwilligerswerk stelt het als volgt: "het tradionele vrijwilligerswerk neemt af, maar er zijn ook heel veel hoopgevende tekenen. De conclusie dat we op een sociale crisis afstevenen is te sterk". Ik ben het met haar eens. Er moet wel worden nagedacht over een eigentijdse ondersteuning van de vrijwilliger. Gelukkig kunnen vergoedingen voor de vrijwilliger, als daar al sprake van is, tot een drempel buiten de belastingopgave blijven en kan meestal worden voorzien in een passende verzekering tijdens de activiteiten. Nu blijkt dat mensen zich niet meer langdurig laten binden voor bestuursfuncties kan er meer worden gewerkt in werkgroepen, of met tijdelijke verbintenissen. Mensen denken graag mee in de eigen buurt of wijk. Dit blijkt bv. Bij de dorpsontwikkelingsplannen, waaraan in veel Brabantse dorpen, met steun van de provincie wordt gewerkt. Ook de ouderenbonden, zoals de KBO trekken met deze benadering nieuwe vrijwilligers voor eigentijdse initiatieven zoals het werken met de computer en het beheer van onze foto's. Ook ouderen gaan tegenwoordig voor foto-shop, om maar eens iets te noemen..... Vaardige ouderen leren anderen hoe het moet; dan gaan fun en functie samen. Een uitstekend initiatief.

Daarom steun ik als lid van het Europees Parlement de extra aandacht voor de vrijwilliger in 2011. We willen steun geven aan de uitwisseling van ervaringen en goede praktijken bij overheden en in het maatschappelijk middenveld. In alle landen wordt dit jaar gepraat over:

- stimulering van het vrijwilligerswerk;
- versterking van vrijwilligersorganisaties,
- verbetering van de kwaliteit;
- erkenning en financiële tegemoetkoming;
- bewustmaking van de waarde en het belang.

Wilt U er meer over weten, neem dat contact op met de mensen van Radio MTV Moergestel: zelf ook vrijwilligers. Uw aanbevelingen en tips neem ik dan weer mee naar Brussel.

Graag wil ik al vast één initiatief noemen. De Universiteit van Tilburg heeft samen met andere universiteiten in Europa onderzoek gedaan naar de waarden van ons Europeanen. In alle landen is gevraagd naar de opvattingen van burgers. Deze studie mondt uit in een prachtige atlas van Europese waarden (*European Values Studies*), waarin ook het vrijwilligerswerk is bekeken. Op mijn verzoek zal Europees President Herman Van Rompuy op 25 november naar Tilburg komen om deze Europese Waardenatlas in ontvangst nemen. Ik kan U al vast vertellen dat nagenoeg alle burgers in Europa vrijwilligerswerk beschouwen als één van de belangrijkste uitingen van burgerparticipatie en democratie, waarbij Europese waarden zoals solidariteit, non-discriminatie in de praktijk worden gebracht en wordt bijgedragen aan de harmonieuze ontwikkeling van onze samenlevingen.

Zo zie je maar: Chapeau voor de vrijwilligers, hier in het dorp, in Brabant, in Nederland en in Europa:

Laten we elkaar erop aanspreken en waar mogelijk hun werk van extra steun voorzien. De moeite zeker waard!

Dank U voor Uw aandacht
Lambert van Nistelrooij
Europarlementariër CDA